

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 10 juni 2011
(OR. en)**

11471/11

**COMPET 320
IND 85
MI 308
RECH 236
ENT 137
TELECOM 93**

FÖLJENOT

---

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
mottagen den:	7 juni 2011
till:	Pierre de BOISSIEU, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	KOM(2011) 311 slutlig
Ärende:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén En strategisk vision för europeiska standarder: bättre och snabbare hållbar tillväxt i den europeiska ekonomin före 2020

För delegationerna bifogas kommissionens dokument – KOM(2011) 311 slutlig.

Bilaga: KOM(2011) 311 slutlig

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 1.6.2011
KOM(2011) 311 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLEMENTET, RÅDET
OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

**En strategisk vision för europeiska standarder: bättre och snabbare hållbar tillväxt i
den europeiska ekonomin före 2020**

(Text av betydelse för EES)

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLEMENTET, RÅDET OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

En strategisk vision för europeiska standarder: bättre och snabbare hållbar tillväxt i den europeiska ekonomin före 2020

(Text av betydelse för EES)

1. EN STRATEGISK VISION FÖR STANDARDER I EUROPA

1.1. Europeiska standarder

Standarder är icke-bindande dokument som definierar tekniska krav eller kvalitetskrav som befintliga eller framtida produkter, produktionsprocesser, tjänster eller metoder kan uppfylla. Standarder är ett resultat av frivilligt samarbete mellan näringslivet, myndigheter och andra berörda parter som samarbetar inom ett system som bygger på öppenhet, insyn och samförstånd.

Standarder främjar handel eftersom de innebär lägre kostnader och minskad informationsasymmetri mellan tillgångs- och efterfrågesidan, särskilt vid gränsöverskridande transaktioner. I flera ekonometriska studier har man kunnat fastställa ett **tydligt samband på makroekonomisk nivå mellan standardisering i ekonomin, produktivitetsökning, handel och allmän ekonomisk tillväxt**. De ekonomiska fördelarna med standardiseringen kan variera betydligt mellan olika EU-länder. Studier visar att standardernas inverkan på den årliga BNP-tillväxten kan variera mellan 0,3 till 1 procentenhet. I Tyskland uppskattas den till 1 % av bruttonationalprodukten, i Frankrike till 0,8 % och i Storbritannien till endast 0,3 %.

En av de unika aspekterna av det frivilliga samarbetet mellan näringslivet, myndigheterna och övriga berörda parter i EU är de allt fler **europeiska standarder** som antas av de europeiska standardiseringsorganen¹ och som gäller i hela EU. De europeiska standardiseringsorganen är oberoende privaträttsliga organisationer. För industrin är de europeiska standarderna en sammanfattning av bästa praxis inom ett visst område, eftersom de samlar de deltagande aktörernas kollektiva sakkunskap. **Initiativet till de allra flesta europeiska standarder tas inom näringslivet**, vilket visar att standarderna i första hand tillgodoser företagets behov och främst styrs av privata initiativ.

Den europeiska standardiseringen var ytterst framgångsrik och en av drivkrafterna för upprättandet av den inre marknaden för varor. Europeiska standarder ersätter nationella och ofta motstridiga standarder som kan skapa tekniska hinder för en nationell marknad. Många europeiska standarder tas fram av de

---

¹ De europeiska standardiseringsorganen består av CEN (europeiska standardiseringskommittén), CENELEC (europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering) och ETSI (europeiska institutet för telekommunikationsstandarder).

europiska standardiseringsorganen på begäran av kommissionen. En stor andel av de standarder som antas av standardiseringsorganen på begäran av kommissionen är s.k. harmoniserade standarder, som garanterar att produkterna uppfyller de väsentliga krav som anges i EU:s harmoniseringslagstiftning. Om en produkt uppfyller en europeisk harmoniserad standard garanterar detta att den uppfyller gällande krav, inklusive säkerhetskrav, i den berörda harmoniseringslagstiftningen. Det är dock fortfarande frivilligt att använda harmoniserade standarder, och en tillverkare kan välja vilken annan teknisk lösning som helst som visar att hans produkt uppfyller de väsentliga kraven. Andelen europeiska standarder som är harmoniserade har under de senaste tjugo åren ökat från 3,55 % till 20 % år 2009.

Europeiska standarder och europeisk standardisering är mycket effektiva politiska verktyg för EU. Även om standarder och standardisering har mycket större fördelar för den europeiska ekonomin används de ändå som politiska instrument, bland annat för att garantera driftskompatibilitet mellan olika nät och system, en väl fungerande inre marknad, ett gott konsument- och miljöskydd och ökad innovation och social inkludering.

Konsumentssäkerheten är en mycket viktig aspekt i många europeiska standarder. Konsumentssäkerhet är ofta ett viktigt skäl till att en europeisk standard utarbetas och antas. När på motsatt sätt ett säkerhetsproblem konstateras efter det att en produkt redan har släppts ut på marknaden (t.ex. efter en marknadskontroll) bör detta problem beaktas när en ny standard utarbetas eller en befintlig standard ses över. Till följd av detta finns det ett nära samband mellan standardisering, produktsäkerhet och marknadsövervakning, vilket kommer att stärkas i den framtida översynen av lagstiftningen om marknadsövervakning.

Europeiska standarder är oundgängliga i det digitala samhället för att garantera driftskompatibilitet mellan nätverk och system, särskilt på IKT-området. I ett samhälle som styrs av digitala system används IKT-lösningar inom alla ekonomiska sektorer och av medborgarna i vardagen. IKT-lösningar, IKT-tillämpningar och IKT-tjänster måste kunna kommunicera med varandra, dvs. vara driftskompatibla, och för driftskompatibilitet krävs standarder.

1.2. ...i en värld i snabb förändring

Världen har nu förändrats. Tidigare brukade standarder bara finnas som produktstandarder. Nu utvecklas de alltmer till process- och produktionsstandarder som täcker många olika områden. I framtiden kommer **den europeiska standardiseringen att spela en avgörande roll på allt fler områden** som omfattar allt från stöd till europeisk konkurrenskraft, förbättrad tillgänglighet för äldre och personer med funktionsnedsättning och konsumentskydd till åtgärder mot klimatförändringar och för ökad resurseffektivitet. För att vi ska kunna vidta snabba åtgärder på alla områden när nya behov växer fram behövs ett heltäckande, inkluderande och effektivt europeiskt standardiseringssystem som bygger på den senaste tekniken. Detta system kommer att bygga på det befintliga systemets starka sidor, men måste också vara flexibelt och kunna anpassas till framtida utmaningar när de dyker upp.

Det är särskilt viktigt att europeiska standarder kan utvecklas snabbt så att de kan bli internationella standarder på områden där Europa ligger i täten för innovation när det

gäller utvecklingen av nya kommersiella varor, tjänster och tekniker, t.ex. när det gäller eldrivna fordon, säkerhet, energieffektivitet och smarta nät. På så sätt kan fördelen med att vara först utnyttjas till fullo och konkurrenskraften i den europeiska industrin öka. Även om de europeiska standardiseringsorganens roll är viktigt kommer i sådana fall eventuella dröjsmål med att utveckla standarderna att leda till att kommissionen vidtar snabba lagstiftningsåtgärder.

Vid Europeiska rådets möte den 4 februari 2011 bekräftades att standardiseringen är en viktig förutsättning för att öka de privata investeringarna i innovativa varor och tjänster och att **standardiseringsförfarandena bör påskyndas, förenklas och moderniseras**. Det är viktigt för den europeiska ekonomin att **den europeiska standardiseringen anpassas ytterligare till den snabbt föränderliga världen och till de ekonomiska förutsättningarna**. De allt kortare innovationscyklerna, teknikkonvergensen, den hårda globala konkurrensen och de nya aktörerna på det globala planet kan väcka oro över huruvida det europeiska standardiseringssystemet kan anpassas till dessa utmaningar i ett längre perspektiv. I den nya tiden av globalisering kan standardiseringsprocessens funktion inte bara vara att stödja europeisk lagstiftning. Idag sker standardiseringen allt mer på global nivå inom många områden – ofta som t.ex. när det gäller IKT – genom dynamiska och snabba forum och konsortier. En strategisk användning av standarder och europeisk standardisering är i detta sammanhang strategiska tillgångar för att garantera EU:s konkurrenskraft och samtidigt ett viktigt redskap för kunskapsspridning, driftskompatibilitet, validering av nya idéer och främjande av innovation. Europeiska standarder kan komplettera men dock inte ersätta EU-lagstiftningen eller hindra EU-lagstiftaren från att ta itu med viktiga EU-frågor.

Europeisk standardisering kommer att utvidgas till nya områden och täcka nya ämnen. När förutsättningarna förändras snabbt i den globaliserade ekonomin blir standarder mer än någonsin ett ovärderligt verktyg för den internationella handeln. **Ett framgångsrikt införande av europeiska standarder förutsätter dock att processerna för antagandet av standarderna är legitima och effektiva**. Inkluderingen och processens hastighet måste snabbt förbättras om vi vill att europeiska standarder ska spela en global roll.

Standardiseringen kommer att vara ett viktigt stöd för Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla, vilket anges i flera flaggskeppsinitiativ. I flaggskeppsinitiativet *Innovationsunionen*² betonas att ett dynamiskt och flexibelt system för europeisk standardisering krävs för att stödja innovation. I flaggskeppsinitiativet om industripolitik³ framhålls att den europeiska standardiseringen i hög grad måste kunna anpassas till en värld i snabb förändring för att den ska kunna stödja den europeiska konkurrenskraften på den globala marknaden och tillgodose behov både för näringslivet och för myndigheterna. I flaggskeppsinitiativet om en digital agenda för Europa⁴ framhålls betydelsen av IKT-standarder för att man ska kunna uppnå driftskompatibilitet mellan olika anordningar, tillämpningar, databaser, tjänster och nätverk. Och i

---

² KOM(2010) 546.

³ KOM(2010) 614.

⁴ KOM(2010) 245.

flaggskeppsinitiativet för ett resurseffektivt Europa⁵ betonas standardernas viktiga funktion för att uppmuntra miljöinnovation. Standardiseringen är också viktig i sådana politiska initiativ som *Inre marknadsakten*⁶, meddelandet om handel, tillväxt och världspolitik⁷ och handikappstrategin 2010–2020⁸. Europeisk standardisering tas också upp i översynen av småföretagsakten för Europa⁹. I meddelandet om nya åtgärder i ett grannskap i förändring¹⁰ nämns också frågan om att partnerländerna måste uppfylla sina åtaganden om att införa EU-standarder i samband med förhandlingarna om att ingå fördjupade och omfattande frihandelsavtal.

Ett europeiskt standardiseringssystem till stöd för Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla måste uppfylla följande **strategiska mål**:

- (1) **Standarder måste vara snabbt tillgängliga – särskilt men inte enbart – för att garantera driftskompatibilitet** mellan tjänster och tillämpningar inom **IKT-området** så att Europa kan dra full nytta av IKT. De mest relevanta IKT-standarder som utarbetats av de europeiska standardiseringsorganen eller av globala forum och konsortier på IKT-området bör spela en mer framträdande roll för att uppfylla målen i den offentliga politiken och tillgodose samhällsbehov, förutsatt att de uppfyller vissa kvalitetskriterier. Det bör vara möjligt att använda dessa standarder vid offentlig upphandling eller för att underlätta beslutsfattande och lagstiftning.
- (2) Standardiseringen inom EU kommer även fortsättningsvis att ge ett värdefullt bidrag till den europeiska ekonomin. Europeiska standarder är **kraftfulla strategiska verktyg för att öka företagets konkurrenskraft**. Eftersom företagen i första hand använder europeiska standarder för att lättare kunna introducera innovativa varor på marknaden och för att sänka produktionskostnaderna måste **standarderna hålla jämna steg med de allt snabbare produktutvecklingscyklerna**.
- (3) **De europeiska standarder som utarbetas av de europeiska standardiseringsorganen måste tillgodose en allt större efterfrågan, som ett verktyg för att stödja många områden av EU:s politik och lagstiftning**. Den europeiska standardiseringen har och kommer att få stor betydelse för att stödja den inre marknaden för varor och tjänster och förhindra att handelshinder skapas inom EU. Standarder kan användas som ett politiskt verktyg tack vare en lång tradition av starka partnerskap mellan experter från näringslivet, offentliga myndigheter på EU-nivå, de europeiska och de nationella standardiseringsorganen och andra organisationer som utarbetar standarder. De europeiska standardiseringsorganen ansvarar för att utarbeta och anta europeiska standarder i samråd med sina medlemmar¹¹.

---

⁵ KOM(2011) 21.

⁶ KOM(2011) 206.

⁷ KOM(2010) 612.

⁸ KOM(2010) 636.

⁹ KOM(2011) 78.

¹⁰ KOM(2011) 303.

¹¹ Medlemmarna i CEN och CENELEC är de nationella standardiseringsorganen, medan ETSI använder sig av en "blandad" modell där medlemmar från näringslivet medverkar direkt i utarbetandet av

- (4) **Europeiska standarder kommer att påverka allt fler grupper i det europeiska samhället**, såväl olika typer av företag som många enskilda medborgare. En standard är resultatet av ett samförstånd mellan dem som deltar i utarbetandet av standarden. Ett tillräckligt brett urval av deltagare är väsentligt för att en standard ska godtas av både företag och konsumenter. **Det europeiska standardiseringssystemet måste därför vara så inkluderande som möjligt**, där alla parter accepterar ett system som är förankrat i de grundläggande värderingarna om öppenhet, insyn och vetenskaplig soliditet. En kontinuerlig förbättring av standardiseringens strukturer och styrning förutsätter också ett effektivt och tätt samarbete mellan alla parter, främst mellan de europeiska och nationella standardiseringsorganen å ena sidan, och myndigheterna och lagstiftarna å andra sidan.
- (5) Standarder fyller en viktig funktion när det gäller att **stödja de europeiska företagens konkurrenskraft på den globala marknaden**, ge dem tillgång till utländska marknader och upprätta partnerskap mellan företag runt om i världen.

I den här strategin beskrivs en rad åtgärder, både lagstiftning och andra åtgärder. Lagstiftningsåtgärderna ingår i det åtföljande förslaget till förordning om standardisering, som uppdaterar och kombinerar befintlig EU-lagstiftning och åtföljs av en konsekvensanalys¹². Andra åtgärder är sådana åtgärder som ska vidtas av kommissionen samt en rad rekommendationer till andra aktörer i det europeiska standardiseringssystemet.

Alla dessa åtgärder bygger på resultaten av en omfattande översyn av det europeiska standardiseringssystemet, som genomfördes under 2008–2010, inklusive den s.k. Express-rapporten¹³, två offentliga samråd, vitboken om en moderniserad IKT-standardisering i EU¹⁴ samt en rad olika djuplodande undersökningar. De utgår också från Europaparlamentets betänkande från oktober 2010 om framtiden för europeisk standardisering¹⁵, som lägger vikt vid att bygga vidare på det befintliga systemets starka sidor och grundläggande värderingar, åtgärda dess brister och finna rätt balans mellan europeiska, nationella och internationella aspekter.

Den europeiska standardiseringens betydelse för den europeiska ekonomin och de europeiska företagens konkurrenskraft innebär att det på längre sikt blir nödvändigt att mer regelbundet bedöma huruvida det europeiska standardiseringssystemet i tillräcklig utsträckning kan anpassas till förutsättningar som snabbt förändras samt

---

standarder, medan de nationella kommittéerna deltar i de sista etapperna i överenskommelser om en europeisk standard.

¹² I konsekvensanalysen bedöms också huruvida den standardiseringsverksamhet som EU finansierar är relevant med hänsyn till behoven i EU:s politik och lagstiftning, i enlighet med artikel 6.2 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 1673/2006/EG av den 24 oktober 2006 om finansiering av europeisk standardisering.

¹³ Expertpanel för översyn av det europeiska standardiseringssystemet (Express), *Standardisation for a competitive and innovative Europe: a vision for 2020*, rapport för Europeiska kommissionen, 2010: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/files/express/exp_384_express_report_final_distrib_en.pdf

¹⁴ KOM(2009) 324, 3.7.2009.

¹⁵ A7-0276/2010.

bidra till EU:s strategiska interna och externa mål, särskilt när det gäller industripolitik, innovation och teknisk utveckling. Den första bedömningen kommer att inledas senast under 2013.

2. EUROPEISK STANDARDISERING TILL STÖD FÖR INDUSTRIPOLITIK OCH INNOVATION

När den globala konkurrensen ökar, den europeiska befolkningen åldras och finanspolitiken stramas åt är EU:s konkurrenspolitik beroende av vår förmåga att främja innovativa produkter, tjänster och processer. Innovation står därför i centrum för Europa 2020-strategin och för kommissionens flaggskeppsinitiativ om industripolitik¹⁶ och Innovationsunionen¹⁷.

Fördelarna med standarder för den europeiska industrin är enorma. Standarder innebär att man kan minska kostnaderna och göra besparingar främst genom stordriftsfördelar och genom att det blir möjligt att förutse tekniska krav, minska transaktionskostnaderna och få tillgång till standardiserade komponenter. Enligt Världsbanken¹⁸ är en av de största ekonomiska fördelarna med standarder är att de ger ökad effektivitet i produktion och innovation. Tack vare standarder kan leverantörerna minska kostnaderna per enhet genom att producera stora och homogena partier. Producenterna ökar dessutom sin kunskap och erfarenhet genom att de inriktar sig på färre produktvarianter. En annan fördel är bättre marknadstillträde tack vare den ökade konkurrenskraft som följer av ökad effektivitet, lägre transaktionskostnader, förenklade avtal (eftersom produktens egenskaper och funktioner är entydiga tack vare standarderna) och höjd kvalitet. Standarderna leder också till bättre relationer med leverantörer och kunder till följd av ökad konsumentssäkerhet, ökat förtroende, minskad risk för skadeståndsanspråk samt ett större utbud av leverantörer. Minimistandarder för säkerhet är det tydligaste exemplet på standarder som används för att lösa problem med ofullständig information. Europeiska standarder har stor betydelse för konkurrenskraften hos företag som arbetar inom transport, maskiner och elektrotekniska produkter och för övrig tillverkningsindustri samt för telekomföretag.

Väl utformade och aktuella europeiska standarder kan på många sätt bidra till **innovation**. Genom befintliga standarder kan den senaste utvecklingen inom olika tekniker kodifieras och spridas. Standarderna kan också underlätta införandet av innovativa produkter genom att skapa driftskompatibilitet mellan nya och befintliga produkter, tjänster och processer, t.ex. ekodesign, smarta nät, energieffektiva byggnader, nanoteknik, säkerhet och s.k. e-mobilitet. I vissa fall kan nya lösningar lättare accepteras på marknaden om de uppfyller befintliga standarder för säkerhet, kvalitet och prestanda. Standarder för driftskompatibilitet kan ligga till grund för en teknisk plattform utifrån vilken annan innovation kan utvecklas, särskilt för tjänster (t.ex. mobila tjänster grundade på LTE som en plattform för lösningar för mobil handel eller offentliga plattformar för datormoln för e-förvaltningstillämpningar).

---

¹⁶ KOM(2010) 614.

¹⁷ KOM(2010) 546.

¹⁸ *Quality Systems and Standards for a Competitive Edge* (J. Luis Guasch, Jean-Louis Racine, Isabel Sánchez och Makhtar Diop), Internationella banken för återuppbyggnad och utveckling och Världsbanken, 2007.

Standarder kan dessutom bidra till att överbrygga klyftan mellan forskning och produkter eller tjänster som kan erbjudas på marknaden. Genom en standard kan resultaten av offentligt finansierad forskning kodifieras och göras tillgängliga som grundval för vidare innovation. Detta kan vara ett mycket effektivt sätt att överföra kunskap och teknik. Tyvärr utnyttjas inte standardiseringens alla möjligheter att stödja innovation. Det krävs mer kunskap om hur de olika kanaler genom vilka standarder kan stimulera innovation samverkar.

Forskningen bidrar på ett avgörande sätt till standardiseringsprocessen. Metoder, processer och material som utmynnar i standarder definieras till viss del eller enbart genom tillgänglig vetenskapliga kunskap. **Standardförberedande forskning** är en förutsättning för många lovande industriella tillämpningar som ett sätt att skapa lika villkor för industriellt samarbete och ett förutsägbart regelverk för framtida marknadsutveckling.

En systematisk strategi för forskning, innovation och standardisering bör antas på europeisk och nationell nivå för att förbättra utnyttjandet av forskningsresultat, bidra till att de bästa idéerna når marknaden och uppnå en bred introduktion på marknaden.

När standarder med en vetenskaplig komponent ska integreras i EU-politiken kommer förfaranden att fastställas för att se till att de är opartiska och sunda samt att de bygger på väl avvägda vetenskapliga belägg och beaktar produkternas och tjänsternas inverkan under hela deras livscykel. Utöver relevanta resultat för standardisering från EU-finansierade forskningsprojekt och andra källor **kommer Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum att tillföra vetenskaplig kunskap på sina specialområden** för att garantera att standarderna beaktar den ekonomiska produktiviteten och samhällsbehoven, t.ex. miljömässig hållbarhet, säkerhet och trygghet. Kunskaperna om potentiella synergieffekter mellan forskning, innovation och standardisering måste också höjas genom bättre utbildning och fortbildning om standarder. Standarder kan dessutom inbegripa immaterialrättsligt skyddad teknik, särskilt inom innovativa områden. De europeiska standardiseringsorganens politik för immateriella rättigheter bör därför avspegla en rättvis avvägning mellan teknikägarnas och teknikanvändarnas intressen så att man undviker konkurrensbegränsande effekter.

Europeiska standarder utgör en viktig etapp i arbetet med att föra forskningsresultaten till marknaden och att validera ny teknik. Standarder kan fylla denna viktiga funktion bara om de håller jämna steg med teknikutvecklingen och de allt **snabbare produktutvecklingscyklerna**. Tidigare innebar ledtiden innan standardiseringsarbetet inleddes och de tre till fem år som behövdes för att utarbeta en europeisk standard att standarderna släpade alltför mycket efter den snabba teknikutvecklingen och att de ibland var föråldrade när de till sist antogs. Detta blir ännu mer problematiskt om standarderna ska användas strategiskt som ett sätt att stimulera innovation och främja driftskompatibilitet mellan innovativa produkter. Inom vissa sektorer har man därför varit tveksam till att ägna sig åt standardisering eller inte kunnat dra nytta av standardernas positiva effekter, t.ex. driftskompatibilitet.

För att förbättra denna situation är två faktorer av central betydelse: För det första proaktivitet och effektiv planering av standardiseringsarbetet och för det andra tidsutdräkten för utarbetandet av standarder. Prognoser och proaktiva studier kan

bidra till att föregripa behovet av standardutveckling genom att man kopplar ny teknik och forskningsbehov för framtida produkter och processer till utformningen av politiken. Många förbättringar kan göras på dessa områden utan att man undergräver standardiseringssystemets grundläggande värden, dvs. delaktighet, samförstånd och frivillighet.

För att förbättra planeringen av sin standardiseringsverksamhet kommer Europeiska kommissionen att anta ett årligt **arbetsprogram för standardisering**, som återfinns i det bifogade förslaget till förordning. I arbetsprogrammet anges strategiska prioriteringar för europeisk standardisering, mandat¹⁹ och andra åtgärder som krävs. Innovativa områden kommer att prioriteras med hjälp av de mekanismer som anges i flaggskeppsinitiativet *Innovationsunionen*, t.ex. ska man utnyttja innovationspartnerskap och kommissionen ska övervaka områden med innovationsutveckling. Förslaget till förordning innebär också att förfarandet för invändningar mot en harmoniserad standard som antagits för tillämpningen av EU-lagstiftningen kommer att effektiviseras. Kommissionen kommer att finansiera europeisk standardisering som inriktas på prioriteringarna i det årliga arbetsprogrammet.

De flesta berörda parter anser att **de europeiska standardiseringsprocesserna bör påskyndas, förenklas och moderniseras**. EU-stödet till de europeiska standardiseringsorganen kommer därför att användas till att stimulera en kontinuerlig förbättring av standardiseringsorganens resultat. Kommissionen kommer att ange tidsfrister i sina standardiseringsmandat och finansiering kommer att beviljas under förutsättning att de europeiska standardiseringsorganen uppfyller kriterier som bland annat rör den tid det tar att utveckla standarderna, kvalitet, tillräcklig representation av berörda parter samt de framtagna standardernas relevans och aktualitet. Kommissionens mål är att den genomsnittliga tiden för utarbetande av europeiska standarder eller standardiseringsprodukter som den begärt ska ha halverats fram till 2020²⁰.

Det ekonomiska stödet kommer att beviljas under förutsättning att de europeiska standardiseringsorganen **effektiviserar det europeiska standardiseringssystemet** och att de centrala sekretariaten når de fastställda målen. De europeiska standardiseringsorganen har redan vidtagit vissa åtgärder, t.ex. inrättat en gemensam ledningscentral för CEN–Cenelec med en gemensam generaldirektör. Men de måste nu modernisera sina interna processer, t.ex. genom att undersöka bra metoder hos andra standardiseringsorganisationer och införa dem genom att förbättra samarbetet sinsemellan och med andra organisationer. De bör också öka sina kunskaper om befintliga mekanismer för tvistelösning och se till att samförstånd nås genom dessa mekanismer inom rimliga tidsramar.

Ekonomiskt stöd till uppdrag som rör standardiseringsverksamhet kommer även fortsättningsvis att vara en viktig drivkraft för att utarbeta **standarder vars viktigaste funktion är att stödja EU:s politik och lagstiftning**. Kommissionen

---

¹⁹ Ett mandat är en begäran till de europeiska standardiseringsorganen om att planera eller utarbeta standarder.

²⁰ En minskning av den genomsnittliga tiden för utarbetande av standarder från 36 månader till 18 månader fram till 2020.

kommer också att fortsätta att ge stöd till översättning av harmoniserade standarder till de officiella EU-språken.

Åtgärder

- (1) Enligt bifogade förslag till förordning kommer kommissionen att upprätta ett **årligt arbetsprogram** med prioriteringar för den europeiska standardiseringen och de mandat som krävs med motsvarande tidsfrister. Kommissionen kommer att fastställa arbetsprogrammet efter ett brett samråd med berörda parter.
- (2) Kommissionen kommer att begära att **europeiska standarder för innovativa produkter och tjänster** utarbetas och antas snabbt, t.ex. inom områden som ekodesign, smarta nät, energieffektiva byggnader, nanoteknik, säkerhet och e-mobilitet.
- (3) För att beviljas finansiering måste de europeiska standardiseringsorganen uppfylla **resultatkraven** och uppnå de fastställda **målen**. Bland annat måste de påskynda utvecklingen av standarder så mycket som möjligt och modernisera sina arbetsmetoder. De europeiska standardiseringsorganen bör fram till 2020 halvera den genomsnittliga tid det tar att utarbeta europeiska standarder eller standardiseringsprodukter som kommissionen begär. Genom förordningen kommer dessutom förfarandet för invändningar mot en harmoniserad standard att effektiviseras och förkortas.
- (4) När standarder med en vetenskaplig komponent ska integreras i EU-politiken kommer kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att **opartiska, tillförlitliga och väl avvägda vetenskapliga belägg** ligger till grund för den europeiska standardiseringsprocessen. Utöver resultaten av standardiseringen från EU-finansierade forskningsprojekt och andra källor kommer Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum att tillhandahålla vetenskapligt stöd inom sina specialområden för att se till att standarderna beaktar den ekonomiska konkurrenskraften, behoven i samhället, säkerhets-/trygghetsfrågor och miljöpåverkan under hela livscykeln.
- (5) De europeiska standardiseringsorganen, medlemsstaterna och andra standardiseringsorgan förväntas förbättra sin **kunskap och utbildning** om standardisering och potentiella kopplingar till forskningsprojekt. Allmänhetens kunskaper om standardisering bör höjas genom utbildning, upplysningskampanjer och specifika workshoppar.

3. STANDARDER FÖR VIKTIGA UTMANINGAR I SAMHÄLLET

På områden med stor politisk och ekonomisk betydelse kan standarder användas på ett strategiskt sätt för att påskynda utvecklingen av innovativa lösningar, t.ex. genom utbyggnad av IKT. Under 2000-talet står Europa inför många strategiska utmaningar, i synnerhet på områden där standarder har särskilt goda möjligheter att stödja EU:s politik, t.ex. konsumentskydd, tillgänglighet, resurseffektivitet, klimatförändring,

säkerhet och räddningstjänst, skydd av personuppgifter och enskildas integritet²¹ samt utnyttjande av IKT för driftskompatibilitet på den digitala inre marknaden.

Standarder medför också ökat **konsumentskydd**, eftersom säkerhetsparametrar i standarderna innebär att produkterna förutsätts uppfylla kraven i direktivet om allmän produktsäkerhet²². Kommissionen utarbetar därför för närvarande ett förslag för att göra det möjligt att snabbare anta mandaten för europeiska standarder och stärka deras roll i direktivet.

Standardisering är redan ett viktigt instrument för att förbättra tillgängligheten för **äldre och personer med funktionsnedsättning**. Omkring en tiondel av den europeiska befolkningen har någon form av funktionsnedsättning, och eftersom Europas befolkning åldras kommer denna andel att öka. Standarder i vilka man beaktar tillgänglighetsfrågor i enlighet med principen ”design för alla”²³ har stora möjligheter att undanröja hinder och göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att delta i alla aspekter av samhällslivet. ”Design för alla” bidrar till att ge alla lika tillgång till exempelvis sysselsättning, byggnader, transportmedel, vårdinrättningar, information och kommunikation, utbildning, fritid och kultur. Standarder som utarbetas enligt denna princip kan också stödja innovation och upprättandet av en verklig europeisk inre marknad för produkter och tjänster som är tillgängliga för äldre och personer med funktionsnedsättning. Europeiska standardiseringsprocesser för sociala tjänster kan mycket väl vara ett sätt att sprida **social innovation** till många enheter och skulle ge leverantörerna ett tydligt incitament att arbeta i rätt riktning. Krav på tillgänglighet måste därför beaktas i all relevant standardiseringsverksamhet, bl.a. genom att organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning, experter på tillgänglighetsfrågor och andra berörda yrkesutövare inkluderas i högre grad. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning trädde i kraft för EU den 22 januari 2011. Konventionen har ratificerats av 17 medlemsstater och flera medlemsstater håller på att ratificera den. Enligt konventionen ska de stater som är parter i konventionen främja design för alla vid utarbetandet av standarder samt utveckla, utfärda och övervaka införandet av minimistandarder för tillgänglighet till lokaler och service som är öppna för eller erbjuds allmänheten. Det europeiska standardiseringsarbetet kan bidra till genomförandet av konventionen i Europa.

Europeisk standardisering kan stödja lagstiftning och politik som rör **klimateffektiviseringar och grön tillväxt och kan främja övergången till en koldioxidneutral och resurseffektiv ekonomi**. Standarder uppmuntrar resurseffektivitet genom att de omfattar krav som rör kriterier för när avfall upphör att vara avfall och för hållbarhet och återanvändbarhet. Mätstandarder kommer att vara särskilt viktiga vid bedömningen av utsläpp och miljöpåverkan, vilket kommer att göra det möjligt att förbättra miljöprestanda för produkter och produktionsprocesser. Här rekommenderas de verktyg för livscykelanalyser som

---

²¹ KOM(2010) 609, *Ett samlat grepp på skyddet av personuppgifter i Europeiska unionen*.

²² Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.

²³ Mandat M 473 ”Design för alla”.

tagits fram på EU-nivå²⁴ Europeisk standardisering kommer också att vara viktig för utvecklingen av nya marknader för miljövänligare produkter och tjänster och för att underlätta marknadstillgång för nya aktörer. I framtiden måste miljöfaktorer beaktas även när standarder utarbetas på andra områden, en process som kallas ”integrering av miljökrav”²⁵. Kommissionen framhåller de europeiska standardiseringsorganens framsteg när det gäller att hjälpa dem som utarbetar standarder med att identifiera och förstå grundläggande aspekter som rör miljöpåverkan och att avgöra huruvida dessa aspekter kan beaktas när en standard utarbetas. De nationella standardiseringsorganen hanterar fortfarande miljöfrågor på mycket skilda sätt. De europeiska och nationella standardiseringsorganen bör därför prioritera integreringen av miljökrav. De nationella standardiseringsorganen måste i synnerhet öka icke-statliga miljöorganisationers medverkan vid utarbetandet av standarder.

Snabbare standardisering är nyckeln till en heltäckande europeisk marknad för säkerhetsprodukter, vilket redan prioriteras av kommissionen²⁶. På säkerhetsområdet är det av avgörande betydelse att nya och kommande hot åtgärdas snabbt. Påskyndade förfaranden för standardisering bör därför utnyttjas i så hög grad som möjligt. Standarder för vissa säkerhetstillämpningar, t.ex. skannrar på flygplatser eller tryckpressar för sedlar, bör endast vara tillgängliga för enheter som genomgått den säkerhetsprovning som krävs.

Åtgärder

- (6) Kommissionen kommer att se över **direktivet om allmän produktsäkerhet**, i vilket man bland annat överväger att stärka de europeiska standardernas ställning och att förkorta förfarandet för antagande av standarderna.
- (7) Kommissionen kommer att utvidga den **strategiska användningen av standardisering** till stöd för **lagstiftning och politik som rör miljön och tillgängligheten** och när det gäller **säkerhet och skydd på det civila området**.
- (8) Medlemsstaterna bör i sitt **nationella standardiseringsarbete säkerställa en effektiv medverkan av berörda parter, icke-statliga miljöorganisationer samt företrädare för äldre och för personer med funktionsnedsättning**.
- (9) De europeiska och nationella standardiseringsorganen bör säkerställa att standarderna i full utsträckning beaktar **konsument-, miljö- och tillgänglighetsfaktorer och på ett adekvat sätt inbegriper representativa företrädare på dessa områden**.

4. EN INKLUDERANDE PROCESS FÖR UTARBETANDE AV STANDARDER

Hur inflytelserik en frivillig standard är avgörs av hur brett samförstånd som nåddes när den utarbetades. Ett brett samförstånd är av avgörande betydelse för att en

²⁴ *International Life Cycle Database Handbook* (<http://lct.jrc.ec.europa.eu/>); *ongoing work on product and corporate environmental footprint* (http://ec.europa.eu/environment/eussd/corporate_footprint.htm, http://ec.europa.eu/environment/eussd/product_footprint.htm)

²⁵ Se de ekodesign-mandat som redan utfärdats för en rad produktgrupper, t.ex. M/439, M/450, M/451, M/469 och M/470.

²⁶ KOM(2009) 691.

standard ska godtas och användas av näringslivet. Att en standard godtas av andra berörda parter är viktigt på de områden där standarder används till stöd för den offentliga politiken och lagstiftningen. För närvarande är dock inte alla berörda parter tillräckligt representerade i standardiseringsprocessen. **De små och medelstora företagen** utgör ryggraden i den europeiska ekonomin, men de större företagen är bättre representerade i de olika tekniska organen för europeisk standardisering. Orsaken till detta är att de små och medelstora företagen har få anställda och sällan har råd att låta dem ägna en del av sin arbetstid åt att medverka i standardiseringsarbete. Kostnaderna i fråga om tid och för resor och medlemsavgifter blir proportionellt sett alltför höga.

Dessutom **sker standardisering på nya områden**. Traditionellt sett har standarder tagits fram för teknisk samordning. Numera tas standarder också fram för en mer omfattande användning inom organisationer, t.ex. för att ge organisationerna vägledning om ledningssystem, tjänster eller miljöfrågor och sociala frågor. Även om standarder utarbetas av privata aktörer inverkar mer traditionella standarder ofta även på samhället i stort och påverkar medborgarnas säkerhet och välfärd, nätverkens effektivitet, miljön och andra offentliga politikområden.

Små och medelstora företag och berörda parter i samhället som företräder bredare grupper (t.ex. konsumenter, fackliga organisationer, icke-statliga miljöorganisationer, handikapporganisationer) **måste därför vara delaktiga i standardiseringsarbetet**. En möjlighet för de europeiska standardiseringsorganen att uppnå detta mål är att söka inspiration i den modell som användes för att utarbeta den vägledande ISO-standard²⁷ för socialt ansvarstagande, den s.k. alternativa produktionslinjen. Modellen är särskilt relevant för sådant arbete som är mycket känsligt eller av särskilt allmänintresse.

I ETSI:s medlemskapsmodell kan redan små och medelstora företag delta. Inom CEN och Cenelec deltar de små och medelstora företagen och samhällsaktörerna i utarbetandet av europeiska standarder via de nationella standardiseringsorganen. Detta är en följd av **principen om nationell delegering**, enligt vilken alla nationella berörda parter intressen är företrädda inom CEN och Cenelec genom respektive nationella standardiseringsorgan. Fördelen med denna princip är att en stor del av arbetet görs på nationell nivå. På så sätt kan man hålla nere kostnaderna för deltagandet, särskilt resekostnaderna, och beakta nationella förhållanden, t.ex. språk. Eftersom denna princip kommer att fortsätta att stödja systemet för standardisering inom CEN och Cenelec måste de nationella standardiseringsorganen kunna skapa en solid plattform för att bygga samförstånd. Vissa nationella standardiseringsorgan har gjort stora framsteg på detta område, men andra måste vara mer aktiva när det gäller att involvera parter som av tradition inte har deltagit i standardiseringsprocessen. I vissa fall är priset på standarder fortfarande ett hinder för tillgången för de små och medelstora företagen och för aktörerna i samhället. Bästa praxis, t.ex. särskilda taxor eller paketerbjudanden till nedsatt pris, kan undanröja dessa hinder samtidigt som systemets finansiella bärkraft bibehålls eller till och med förbättras.

---

²⁷ ISO 26000.

CEN, Cenelec och ETSI följer i all sin verksamhet **de grundläggande principerna för standardisering**²⁸ som fastställts av Världshandelsorganisationen (WTO) i samband med avtalet om tekniska handelshinder²⁹. Utifrån WTO-kriterierna bör de europeiska och nationella standardiseringsorganen på frivillig grund utveckla **ett system med mätbara parametrar som visar att de nationella standardiseringsorganen uppfyller dessa kriterier och som garanterar en kontinuerlig förbättring av det europeiska standardiseringssystemet.**

Ett sådant system bör utgöra grunden till en framtida **ömsesidig granskning** av de nationella standardiseringsorganen som bör omfatta andra aspekter, t.ex. kostnadsstruktur, insyn och effektivitet. Ökat samarbete mellan de nationella standardiseringsorganen, inklusive utbyte av god praxis och samarbetsprojekt, kommer också att bidra till att förbättra de nationella standardiseringsorganens resultat.

Det finns också ett stort utrymme för att öka de små och medelstora företagens och samhällsaktörernas medverkan i de europeiska standardiseringskommittéerna, även om frågor som rör tid och kostnader utgör betydande hinder för deltagandet. De europeiska standardiseringsorganen har börjat arbeta med att förbättra de små och medelstora företagens deltagande i och utnyttjande av standardiseringen, men ytterligare åtgärder behövs. Kommissionen kommer därför att fortsätta att ge ekonomiskt stöd till **de små och medelstora företagens och samhällsaktörernas medverkan i de europeiska standardiseringskommittéerna**³⁰. Kommissionen kommer också att fortsätta att stödja europeiska organisationer som företräder små och medelstora företag och berörda parter i samhället genom att finansiera verksamheten vid deras sekretariat. CEN och Cenelec bör dessutom fullt ut genomföra rekommendationerna i rapporten om de små och medelstora företagens medverkan i den europeiska standardiseringen³¹. De bör också anpassa sina interna regler för att stärka ställningen för europeiska sammanslutningar av små och medelstora företag och berörda samhällsaktörer.

Åtgärder

- (10) Kommissionen kommer att begära att de europeiska standardiseringsorganen utvärderar införandet av **alternativa och mer inkluderande arbetsrutiner** (den s.k. alternativa produktionslinjen), i synnerhet för arbete som är mycket känsligt eller av särskilt allmänintresse.
- (11) Kommissionen kommer att uppmana de europeiska och nationella standardiseringsorganen att införa ett frivilligt system som visar att de nationella standardiseringsorganen uppfyller de kriterier för medlemskap som bygger på **WTO:s principer om tekniska handelshinder** och att de europeiska standardiseringsorganen

²⁸ De grundläggande principerna är insyn, öppenhet, opartiskhet och samförstånd, effektivitet och relevans samt samstämmighet.

²⁹ Världshandelsorganisationens tekniska handelshinder anges i bilaga 3c till *Code of Good Practice for the Preparation, Adoption and Application of Standards*: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/17-tbt_e.htm.

³⁰ T.ex. genom den s.k. verktygslådan för standardisering för små och medelstora företag (SMEST 1 & 2).

³¹ de Vries, Blind, Mangelsdorf, Verheul, van der Zwann, *SME access to European standardization*, Rotterdam, 2009.

regelbundet övervaka efterlevnaden. Kommissionen uppmanar vidare de europeiska standardiseringsorganen att årligen rapportera till kommissionen om resultaten av denna övervakning.

- (12) Kommissionen kommer också att uppmana de europeiska och nationella standardiseringsorganen att utforma ett system för **ömsesidig granskning** för att aktivt övervaka, bl.a. ett brett deltagande i standardiseringsprocessen.
- (13) Medlemsstaterna bör stödja deltagande av **nationella organisationer som företräder små och medelstora företag och nationella samhällsaktörer**, inklusive genom ekonomiskt stöd om det är lämpligt.
- (14) De nationella standardiseringsorganen uppmanas att **tillhandahålla standarder enligt särskilda taxor eller paketerbjudanden till nedsatt pris** för små och medelstora företag och samhällsaktörer.
- (15) Ställningen för **europeiska sammanslutningar som företräder små och medelstora företag och berörda parter i samhället** bör stärkas, bland annat genom fortsatt ekonomiskt stöd från kommissionen.

5. STANDARDISERING OCH EU:S INRE MARKNAD FÖR TJÄNSTER

En blomstrande och fullt fungerande inre marknad inom EU är nyckeln till genomförandet av Europa 2020-strategin i enlighet med flaggskeppsinitiativet *På väg mot en inre marknadsakt*³². Grunden för den inre marknaden är fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital. På ett av dessa områden, varor, har det europeiska standardiseringssystemet redan spelat en viktig roll, främst genom den s.k. nya metoden för lagstiftning, som utformats för att undvika att det skapas tekniska handelshinder.

Även om europeiska standarder i stor utsträckning redan används för transport och logistik, posttjänster, elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, **har frivilliga europeiska standarder spelat en mindre framträdande roll när det gäller att stödja fullbordandet av den inre marknaden för tjänster och bidra till konkurrenskraften i denna viktiga sektor för den europeiska ekonomin.** Tjänster är i dag en av de främsta drivkrafterna för EU:s ekonomi. De står för över två tredjedelar av EU:s BNP och är källan till alla nettoarbetstillfällen som skapats under det senaste året. Den inre marknaden för tjänster kan dock inte utnyttjas fullt ut så länge många rättsliga och administrativa hinder för tjänster kvarstår på den inre marknaden. Här kan standarder i hög grad bidra till en mer europeisk och blomstrande tjänstesektorn och till en mer innovativ och konkurrenskraftig ekonomi genom att förbättra driftskompatibiliteten och tjänsternas kvalitet.

Utvecklingen av europeiska standarder för tjänster har emellertid gått långsamt, och under de senaste åren har den snabba ökningen av standarder för tjänster snarare ägt rum på nationell än på europeisk nivå (453 nya nationella standarder under perioden 2005–2009 i motsats till bara 24 europeiska standarder). Dessa många nationella standarder kan skapa hinder för handeln med tjänster inom

---

³² KOM(2010) 608.

EU, eftersom företagen måste anpassa sig till allt fler skilda nationella standarder på den inre marknaden.

Kommissionens meddelande *Inre marknadsakten: Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden* innehåller därför bland sina tolv nyckelprioriteringar åtgärder som ska antas av EU-institutionerna före utgången av 2012 och som rör en **utvidgning av det europeiska standardiseringssystemet till tjänster. Tillämpningsområdet i förslaget till förordning om europeisk standardisering omfattar därför frivilliga standarder för tjänster** för att minska risken för flera och motstridiga nationella standarder. Enligt förslaget får kommissionen också befogenhet att efter vederbörligt övervägande utfärda mandat med begäran om utarbetande av europeiska standarder för tjänster. I det offentliga samrådet om att reformera standardiseringssystemet fick förslaget ett brett stöd. Förordningen kommer dock inte att innebära att anmälan av utkast till obligatoriska produktregler utvidgas till tjänster, eftersom det inte ingår i dess syfte. Systemet genom vilket utkast till tekniska föreskrifter för produkter och informationssamhällets tjänster ska anmälas till kommissionen och övriga medlemsstater kommer inte att ändras genom förslaget till förordning. En utvidgning av systemet till tjänster kan övervägas senare i samband med översynen av direktiv 98/34/EG.

Europeiska standarder för tjänster måste beakta allmänhetens intresse, bygga på samförstånd och styras av marknaden, så att behoven hos näringsidkarna och de parter som berörs direkt eller indirekt av en standard tillgodoses i första hand. Kommissionen planerar därför att samråda med berörda parter inom tjänstesektorn för att se till att framtida standarder faktiskt uppfyller detta test för marknadsrelevans. Den **högnivågrupp för företagstjänster** som föreslogs i kommissionens meddelande *På väg mot en inre marknadsakt*³³ bör också utnyttjas som ett forum för diskussion om dessa och andra frågor som rör standardisering av tjänster. Det bör noteras att det stora flertalet företag i tjänstesektorn är små företag. Det är därför av avgörande betydelse att små och medelstora företag och berörda samhällsaktörer deltar i standardiseringsprocessen.

Åtgärder

- (16) **Standarder för tjänster** kommer att ingå i tillämpningsområdet för det bifogade förslaget till förordning om standardisering.
- (17) Om efterfrågan finns på marknaden kommer kommissionen efter samråd med berörda parter att begära att man **utarbetar frivilliga standarder för tjänstesektorn som är marknadsstyrda, bygger på samförstånd och beaktar allmänintresset.**
- (18) Kommissionen kommer att inrätta en **högnivågrupp för företagstjänster**, som också kommer att behandla frågor om standarder inom industrin.

³³ KOM(2010) 608.

6. STANDARDISERING, INFORMATIONS- OCH KOMMUNIKATIONSTEKNIK (IKT) OCH DRIFTSKOMPATIBILITET

IKT står för 5 % av EU:s BNP och uppgår till ett årligt marknadsvärde på 660 miljarder euro. Den ekonomiska inverkan står dock i skuggan av effekterna av att IKT ökar produktiviteten inom alla andra näringsgrenar. Enskilda människor berörs dessutom av IKT direkt i sin vardag. I EU använder över 250 miljoner människor internet varje dag och nästan alla EU-medborgare äger en mobiltelefon. Detta har redan på många sätt inneburit djupgående förändringar i näringslivet och samhället och förändringarna kommer att ske ännu snabbare. Attraktivt innehåll och attraktiva tjänster i en ändamålsenlig internetmiljö stimulerar efterfrågan på högre hastighet och ökad kapacitet, vilket i sin tur kommer att skapa nya företag och ligga till grund för ännu mer innovativa tjänster.

Standarder måste finnas för att säkerställa driftskompatibilitet mellan apparatur, tillämpningar, databaser, tjänster och nätverk så att EU kan dra full nytta av IKT. Användningen av standarder måste också främjas, inklusive genom offentlig upphandling och relevant EU-politik och EU-lagstiftning.

IKT-landskapet har förändrats dramatiskt i takt med standardiseringen på IKT-området. Vid sidan av de traditionella standardiseringsorganisationerna har specialiserade, ofta globala, IKT-forum och IKT-konsortier blivit mer aktiva. Flera av dessa har intagit en ställning som ledande organisationer för utarbetande av IKT-standarder. Dessa organisationer inför ofta också regler, processer och förfaranden som i stort sett ligger i linje med de regler, processer och förfaranden som WTO fastställt för internationella standardiseringsorganisationer. Även om de europeiska standardiseringsorganen redan har gjort stora ansträngningar för att samarbeta närmare med forum och konsortier har de senares standarder inte integrerats i de europeiska standarderna.

Det är nödvändigt att åtminstone uppnå tillräcklig driftskompatibilitet för att säkerställa att offentliga upphandlare kan få tillgång till driftskompatibla IKT-tjänster och IKT-tillämpningar. Detta bör uppnås genom att man tar hänsyn till dagens teknik, där standardiseringslandskapet när det t.ex. gäller internet och *World Wide Web* domineras av forum och konsortier snarare än av de europeiska standardiseringsorganen. Kommissionen har därför i en vitbok lagt fram närmare förslag för offentligt samråd när det gäller modernisering av den europeiska IKT-standardiseringen³⁴. Med tanke på de positiva reaktionerna på vitboken kommer kommissionen nu att fortsätta att arbeta med dessa förslag.

I enlighet med den digitala agendan för Europa³⁵ kommer det genom förordningen att fastställas ett system varigenom de mest relevanta **IKT-standarder som utarbetas av de ledande globala forumen och konsortierna kan användas i offentlig upphandling för att bidra till att man undviker fastlåsning och uppmuntrar konkurrens** för tillhandahållandet av driftskompatibla tjänster, tillämpningar och produkter på IKT-området. I vissa fall kan det krävas internationellt antagna standardiserade gränssnitt i förfarandena för offentlig

---

³⁴ *Moderniserad IKT-standardisering i EU – Vägen framåt*, KOM(2009) 324, 3.7.2009.

³⁵ KOM(2010) 245.

upphandling i de fall då de fastställts i samband med IKT-politik och strategiska initiativ, arkitektur och ramar för driftskompatibilitet, förutsatt att principerna om öppenhet, rättvisa, objektivitet och icke-diskriminering samt direktiven om offentlig upphandling tillämpas.

De utvalda IKT-standarderna kommer att **komplettera de europeiska standarderna** och måste uppfylla **kvalitetskriterierna**. Dessa kriterier rör både processerna för utarbetande av standarder och själva standarderna och omfattar sådana frågor som öppenhet, insyn och opartiskhet samtidigt som de ställer samma minimikrav som de europeiska standardiseringsorganen tillämpar för behandling av immateriella rättigheter.

Kommissionen kommer att i allt högre utsträckning använda IKT-standarder som utarbetats av andra standardiseringsorganisationer än de europeiska standardiseringsorganen för EU-politiken, under förutsättning att standarderna uppfyller dessa kvalitetskriterier, särskilt när driftskompatibiliteten mellan anordningar, tillämpningar, databaser, tjänster och nätverk måste förbättras ytterligare. När det exempelvis gäller det snabbt växande området datormoln tas många initiativ till standardisering. Här finns också många olika standarder. Ansträngningar krävs för att se till att dessa standarder kan användas till stöd för sådana europeiska frågor som att garantera ett utbud för användarna genom driftskompatibilitet och dataportabilitet.

Om Europa vill ha de aktuella IKT-standarder som behövs krävs en **fortlöpande dialog** mellan offentliga myndigheter och berörda parter samt en dialog mellan standardiseringsorganisationer, inklusive forum och konsortier. Kommissionen kommer också att fortsätta att tillsammans med berörda parter undersöka olika sätt att ytterligare öka insynen och förutsägbarheten när det gäller behandlingen av immateriella rättigheter vid IKT-standardisering. Kommissionen kommer samtidigt att hjälpa och uppmuntra de europeiska standardiseringsorganen att ytterligare stärka sitt samarbete med forum och konsortier, särskilt för att integrera deras specifikationer i det europeiska systemet för standardisering, t.ex. genom påskyndade förfaranden.

Åtgärder

- (19) Genom det bifogade förslaget till förordning blir det möjligt att i dokument som rör offentlig upphandling ange **utvalda IKT-standarder** som i hög utsträckning godtas av marknaden och som uppfyller vissa kvalitetskriterier grundade på WTO:s principer för internationella standardiseringsprocesser inom områden där de europeiska standardiseringsorganen inte är verksamma, där deras standarder inte används på marknaden eller har blivit föråldrade.
- (20) För **EU-politiken** kommer kommissionen i allt högre grad att använda **utvalda IKT standarder** som uppfyller samma kvalitetskriterier, särskilt när driftskompatibiliteten mellan anordningar, tillämpningar, databaser, tjänster och nätverk måste förbättras ytterligare.
- (21) Under 2011 kommer kommissionen att upprätta och leda en särskild **plattform med flera berörda parter** som ska bistå kommissionen i frågor som rör genomförandet av standardiseringspolitiken på IKT-området, inklusive arbetsprogrammet för IKT-

standardisering, fastställande av prioriteringar till stöd för lagstiftning och politik samt identifiering av specifikationer som utarbetas av globala forum och konsortier på IKT-området.

- (22) Medlemsstaterna bör **öka sin användning av standarder, inklusive de utvalda IKT-standarderna vid offentlig upphandling på IKT-området** för att främja driftskompatibilitet och innovation samt undvika inlåsningar.
- (23) De europeiska standardiseringsorganen förväntas kontinuerligt förbättra processerna för att **IKT-standarder som utarbetats av andra standardiseringsorganisationer ska integreras i det europeiska systemet för standardisering**, exempelvis genom påskyndade förfaranden.

7. STANDARDS FÖR ATT ÖKA EU:S KONKURRENSKRAFT PÅ DEN GLOBALA MARKNADEN

Europa intar redan en ledande ställning i det internationella standardiseringsarbetet genom de nationella standardiseringsorganen, som samtliga är medlemmar av Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) och Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC). Standarder fyller en viktig funktion när det gäller att **stödja de europeiska företagens konkurrenskraft på den globala marknaden**, ge dem tillgång till utländska marknader och upprätta partnerskap mellan företag runt om i världen³⁶.

I det europeiska standardiseringssystemet erkänns därför de internationella standardernas företräde genom Wien- och Dresden-avtalen, som anger ramarna för samarbetet mellan de europeiska och de internationella standardiseringsorganen. Internationella standarder bidrar i hög grad till att undanröja handelshinder som följer av olika tekniska föreskrifter i skilda länder och är därför till stor hjälp för att främja konvergens i regelverket. De europeiska standarderna bör därför i möjligaste mån grundas på internationellt godtagna standarder hos ISO, IEC och Internationella teleunionen (ITU). Ytterligare möjligheter att skapa ökad konvergens med internationella standarder bör därför undersökas. Europeiska standarder är nödvändiga om internationella standarder inte är tillgängliga eller om de inte i tillräcklig utsträckning beaktar legitima rättsliga och politiska mål. När de europeiska standarderna avviker från befintliga internationella standarder bör en översikt över skälen till avvikelsen tillhandahållas.

EU och Efta har åtagit sig att införa alla internationella standarder som är förenliga med de värden som den europeiska standardiseringen bygger på genom att dra tillbaka europeiska standarder som står i strid med internationella standarder. Ett lika omfattande åtagande att tillämpa internationella standarder saknas dock från andra länder eller regionala organisationer. EU ska därför fortsätta att **främja användning av internationella standarder** och fortsätta att aktivt försöka undvika protektionistiska åtgärder och förväntar sig ett liknande handlande från sina partner.

---

³⁶ Flaggskeppsinitiativet *Handel, tillväxt och världspolitik: Handelspolitiken – en hörnsten i Europa 2020-strategin*, KOM(2010) 612.

Europa är ofta en innovatör för utveckling av nya typer av kommersiella varor, tjänster och tekniker, t.ex. eldrivna fordon, säkerhet, energieffektivitet och smarta nät. Genom att driva på utvecklingen av europeiska eller internationella standarder på dessa områden kan Europa maximera fördelen av att vara först och öka den europeiska industrins konkurrenskraft. **Standardiseringsorgan med säte i EU bör därför fortsätta att lägga fram förslag till internationella standarder** på de områden där Europa är världsledande för att maximera Europas konkurrensfördel. Internationell standardisering kommer också att spela en viktig roll när det gäller att ta itu med stora samhällsfrågor, t.ex. klimatförändringar, tillgänglighet och levnadsvillkor för en åldrande befolkning. För att åtgärderna ska bli effektiva krävs ett ökat samarbete mellan de europeiska och de internationella standardiseringsorganen i förberedelserna inför utarbetandet av standarder.

Den europeiska standardiseringen kan inspirera grannländerna och andra regioner runt om i världen. Det europeiska standardiseringssystemet bör främjas genom ytterligare och bättre samordnade initiativ för marknadsföring och tekniskt stöd, t.ex. för att utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna i ökad utsträckning ska delta i det internationella standardiseringsarbetet eller genom att skicka standardiseringsexperter och experter på regelverket för den inre marknaden till marknader i länder utanför EU.

Eftersom EU:s handelspolitik i hög grad inriktas på **Förenta staterna, Kina, Ryssland, Japan, Indien och Brasilien** är det för våra ekonomiska förbindelser med dessa länder viktigt att stärka samarbetet om standardisering med dessa länder. Här välkomnar kommissionen särskilt resultaten i det transatlantiska ekonomiska rådet (TEC) och i högnivågruppen för samarbete om regelgivning (HLRCF) så att man kan förbättra samarbetet om standardisering i ett tidigt skede mellan EU och USA när det gäller energieffektivitet, eldrivna fordon, tillgänglighet och smarta nät. Samarbetet mellan kommissionen och Kina har också visat sig ge lovande resultat och liknande initiativ bör genomföras med andra parter, t.ex. Indien.

Inom ramen för den **europeiska grannskapspolitiken** främjas EU:s regleringsmodell och samarbetsparterna uppmantras att utnyttja möjligheten att dra nytta av fördelen med ett gemensamt regelverk. Flera partner har redan antagit en bred strategi för att uppnå konvergens med EU:s standarder och arbetar med att införa dessa europeiska standarder med sikte på att inleda förhandlingar om fördjupade och omfattande frihandelsavtal med EU.

En mer omfattande användningen av frivilliga internationella standarder i regelverket är också något som har stora möjligheter att leda till konvergens mellan olika länder och handelsblock för att de globala marknaderna, inklusive finansmarknaderna, ska fungera korrekt. Vid handelsförhandlingar och dialog om regelverket bör Europeiska kommissionen och medlemsstaterna därför fortsätta att främja konvergens i regelverket och utnyttja befintliga initiativ inom olika sektorer där standardisering utgör en del. EU bör också samarbeta med sina internationella partner för att främja användningen av frivilliga internationella standarder i regelverket och för att förbättra öppenheten, insynen och kvaliteten/effektiviteten i våra respektive processer.

De europeiska standardiseringsorganen samarbetar och samordnar redan sin verksamhet med sina internationella motsvarigheter. **De bör ingå ytterligare**

gemensamma avtal med erkända standardiseringsorgan i länder och regioner utanför EU.

Åtgärder

- (24) Kommissionen kommer att fortsätta att **främja en ökad anpassning till internationella standarder, användning av frivilliga standarder i regelverket och utnyttjande av befintliga initiativ för anpassning av regelverket inom olika sektorer** i samband med diskussioner om regleringsfrågor och handelsförhandlingar. Kommissionen kommer att stödja och stärka nuvarande dialoger om regelverket, särskilt de som uttryckligen inbegriper standardisering, och utreda möjligheten att upprätta fler dialoger med nya partner.
- (25) Kommissionen kommer att ge **tekniskt stöd** till länder och regioner för att främja deras medverkan i det internationella standardiseringsarbetet.
- (26) Genom att ge stöd till **europiska standardiseringsexperter** i länder med en strategisk handelsbetydelse för EU kommer kommissionen att stärka samarbetet med standardiseringsorganen i dessa länder.
- (27) Kommissionen förväntar sig att de europeiska och de nationella standardiseringsorganen lägger fram fler **förslag till internationella standarder på de områden där EU är världsledande**. Kommissionen uppmanar också de europeiska standardiseringsorganen att aktivt övervaka de europeiska resultaten i den internationella standardiseringen och att varje år rapportera om detta till kommissionen.
- (28) **De europeiska standardiseringsorganen förväntas handla gemensamt i internationella frågor** och förstärka samarbetet med sina internationella motsvarigheter. Ett sådant förbättrat samarbete bör omfatta innovativa områden för utveckling av standarder och ytterligare främjande av mekanismer för gemensamt utarbetande av standarder.

8. ÖVERVAKNING AV FRAMSTEGEN OCH UTFORMNING AV EN STRATEGI EFTER 2020

Kommissionen kommer att börja genomföra sina åtgärder omedelbart. Vissa åtgärder kan dock kräva att den bifogade förordningen trätt i kraft, vilket helst bör ske den 1 januari 2013.

Senast 2013 kommer en **oberoende översyn** att inledas för att mäta och bedöma om de strategiska målen i meddelandet har uppnåtts. Huvudsyftet med översynen kommer att vara att bedöma om det europeiska standardiseringssystemet på längre sikt kan anpassas till förhållanden som snabbt förändras och om det kan bidra till EU:s strategiska mål för den interna och externa politiken, särskilt industripolitik, innovation och teknisk utveckling. I översynen kommer det också att undersökas om det europeiska standardiseringssystemet tillgodoser marknadens behov och är inkluderande och representativt. I samband med detta kommer det också att undersökas om rösträtt i de europeiska standardiseringsorganen bör ges till utvalda europeiska organisationer som företräder små och medelstora företag och till vissa samhällsaktörer. Översynen bör dessutom innehålla en bedömning av hur det europeiska standardiseringssystemet kan stödja europeiska standarder utanför den

inre marknaden i den globaliserade ekonomin. Kommissionen kommer också att säkerställa en fullständig anpassning till den fleråriga budgetramen efter 2013 och till bestämmelserna i budgetförordningen. Den oberoende översynen kommer dessutom att utgöra ett ändamålsenligt underlag för att fastställa strategiska prioriteringar för standardisering efter 2020. Dessa prioriteringar kommer att lägga en fast grund för den europeiska standardiseringspolitiken som garanterar att standardisering även fortsättningsvis kommer att spela en viktig roll för Europas framtid.

Åtgärd

- (29) En **oberoende översyn** kommer att inledas senast 2013 för att bedöma framstegen mot de strategiska målen och utvärdera resultaten av nuvarande reglering av det europeiska standardiseringssystemet. I översynen kommer åtgärder att övervägas för att påskynda standardiseringsarbetet, göra systemet mer inkluderande och effektivt och samtidigt upprätthålla EU:s strategiska position gentemot våra viktigaste handelspartner. Kommissionen kommer också att säkerställa en anpassning till den fleråriga budgetramen efter 2013 och till bestämmelserna i budgetförordningen.